

Nr 41.

Ankom till riksdagens kansli den 2 juni 1943 kl. 11 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om skärpning av straffet för överlåtelse av motboks-sprit till ungdom under 21 år.

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nr 45 i första kammaren av herr *Karl Emil Johanson* m. fl. och nr 56 i andra kammaren av herr *Lindmark* m. fl., har hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag, åsyftande sådan ändring av kungl. förordningen 18 juni 1937 angående försäljning av rusdrycker, att överlåtelse av motbokssprit till ungdom under 21 år belägges med skärpt straff».

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen nr 56 i andra kammaren.

Enligt 4 kap. 9 § 1 mom. förordningen den 18 juni 1937 angående försäljning av rusdrycker gäller motbok endast för den, å vilken den är utställd. I 7 kap. 2 § samma förordning stadgas bötesstraff för den som tillhandagår med att å egen motbok för annans räkning anskaffa rusdrycker eller låter egen motbok av annan användas för inköp för dennes räkning. Strängare straff inträder emellertid, om förseelse som nu nämnts sker i större omfattning eller yrkesmässigt eller då någon, som förut straffats för brott av denna art, andra gången eller oftare beträdes med att på nämnda sätt hava tillhandagått med anskaffande av rusdrycker. I dessa fall kan fängelse ådömas.

I de vid 1942 års riksdag väckta likalydande motionerna I: 63 och II: 98 gjordes enahanda hemställan om utredning och förslag, åsyftande ändring av rusdrycksförsäljningsförordningens straffbestämmelser i den riktning, som med de nu förevarande motionerna avses.

1942 års bevillningsutskott anförde i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 33 i anledning av förenämnda motioner, att vad kontrollstyrelsen i av-givet yttrande över motionerna anfört gäve vid handen att skäl förefunnes för en översyn av gällande bestämmelser om straff för förseelser av ifråga-varande slag. Därvid borde enligt utskottets mening övervägas frågan om straffskärpning ej allenast, på sätt motionärerna föreslagit, vid motboksöver-låtelse till person under 21 år utan vid motboksöverlåtelse i allmänhet. Ut-skottet tillstyrkte fördenskull skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om ut-redning rörande frågan om straffskärpning vid motboksöverlåtelse. I enlig-

het med utskottets hemställan anhöll 1942 års riksdag i skrivelse till Kungl. Maj:t (nr 354) om utredning i ämnet. Sådan utredning har sedermera även verkställts.

I de förevarande motionerna har anförts bland annat, att den utredning, som i anledning av berörda riksdagsskrivelse verkställts inom finansdepartementet, endast omfattat frågan om en allmän skärpning av straffen vid överlåtelse av motbokssprit. Socialstyrelsen hade i yttrande över utredningen avvisat tanken på en sådan allmän skärpning av straffen men däremot uttalat, att den föreställde sig att det skulle vara möjligt att erhålla resonans i den allmänna uppfattningen för skärpta straffbestämmelser gentemot överlåtelse av rusdrycker till ungdom, särskilt där vinningssyfte förelåge. Då det enligt motionärernas mening alltjämt förefunnes trängande behov av åtgärder för att begränsa spritmissbruk bland ungdomen och då ett skärpt straff för överlåtelse av motbokssprit till personer under 21 år kunde bli ett verkamt medel vid ungdomsfylleriets bekämpande, syntes det motionärerna uppenbart att riksdagen hos Kungl. Maj:t ånyo borde begära utredning och förslag härom.

Utskottet.

Såsom jämväl i motionerna framhållits har i anledning av 1942 års riksdagsskrivelse utredning ägt rum inom finansdepartementet angående en allmän skärpning av straffen för överlåtelse av motbok. Enligt vad utskottet inhämtat blev emellertid det härutinnan upprättade förslaget avstyrkt i flertalet av de yttranden, som efter remiss avgåvos över detsamma. I flera yttranden förordades dock den mera begränsade åtgärden, att straffskärpning skulle införas vid motboksöverlåtelse till ungdom under 21 år. De av chefen för finansdepartementet nyligen tillkallade sakkunniga för utredning rörande orsakerna till försämringen i nykterhetstillståndet skola enligt de för utredningen meddelade direktiven undersöka bl. a., i vilken utsträckning s. k. överlåten motbokssprit förekommit vid fylleriförseelser under senare tid. Då den i motionerna väckta frågan fortfarande torde få anses vara föremål för Kungl. Maj:ts uppmärksamhet, anser sig utskottet icke böra tillstyrka bifall till motionärernas yrkande.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I:45 av herr Karl Emil Johanson m. fl. och II:56 av herr Lindmark m. fl. om skärpning av straffet för överlåtelse av motbokssprit till ungdom under 21 år icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 juni 1943.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

N ä r v a r a n d e:

från första kammaren: herrar *Johan Bång, Wahlmark**, *Axel Ivar Anderson**, *Ekman, friherre Lagerfelt, Herman Ericsson* och *Lindblom*; samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren, Hagberg* i Malmö*, *Olsson* i Gävle, *Orgård, Falk, Rosander**, *Olofsson* i Höganäs*, *Olson* i Göteborg*, *Andersson* i Vigelsbo* och *Boman**.

---

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.